

Dosarul nr. 3ra-291/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. T. Avasiloaie)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Clima, Gr. Dașchevici, M. Guzun)

Î N C H E I E R E

21 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Boris Berlinschi, succedat în drepturi de Valeriu Berlinschi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea răspunsurilor și obligarea de a recalcula și achita diferența alocației nominale lunare de stat pentru merite deosebite de stat din momentul acordării acestui drept,

împotriva deciziei din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 25 iulie 2017 Boris Berlinschi, succedat în drepturi de Valeriu Berlinschi a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea răspunsurilor și obligarea de a recalcula și achita diferența alocației nominale lunare de stat pentru merite deosebite de stat din momentul acordării acestui drept.

În motivarea acțiunii, s-a indicat că la data de 22 mai 2017, Boris Berlinschi a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale cerere în care a menționat că este veteran al celui de al doilea război mondial și este decorat cu ordinul „Războiului pentru apărarea Patriei”, clasa a II-a.

S-a menționat că în baza hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 533-XIII din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S., ordinul „Războiului pentru apărarea Patriei”, clasa a II-a, corespunde ordinului „Ștefan cel Mare”. Astfel, cu trimitere la prevederile art. 1 din legea citată, se reține că cetățenii Republicii Moldova, decorați cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S., beneficiază de drepturile respective, prevăzute pentru cetățenii Republicii Moldova, decorați cu distincții de stat ale Republicii Moldova.

Reclamantul a afirmat că, beneficiază doar de alocația de stat pentru merite deosebite față de stat în mărime de 100 de lei, acordată conform art. 22 lit. b) din

Legea nr. 190 din 8 mai 2003 cu privire la veterani, persoanelor decorate cu ordine, cu excepția persoanelor decorate cu ordinele „Ordinul Republicii” „Ștefan cel Mare” sau „Slava Muncii” de clasele I, II și III ori persoanelor care dețin titlul de erou al muncii socialiste. Iar, conform art. 22 lit. d) din aceeași lege, în prezent, este stabilită alocația de 500 de lei persoanelor decorate cu ordinele „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” sau „Slava muncii” de clasele I, II și III ori persoanelor care dețin titlul de erou al muncii socialiste.

În opinia reclamantului, în cazul său nu a fost luat în considerare hotărârea Parlamentului enunțată, or, el este decorat cu ordinul care corespunde cu „Ștefan cel Mare” și trebuie să beneficieze de aceleași drepturi ca persoanele respective. Astfel, prin cererea adresată Casei Naționale de Asigurări Sociale a solicitat recalcularea și achitarea diferenței dintre quantumurile alocațiilor prevăzute de legislație, din momentul acordării acestui drept, începând cu 1 martie 2006, precum și stabilirea pentru viitor a quantumului alocației respective, în corespundere cu prevederile hotărârii Parlamentului. Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1309 din 26 iunie 2017, i s-a comunicat că alocația de stat pentru merite deosebite față de stat este stabilită în mărime de 100 de lei/lunar, în corespundere cu art. 22 pct. 1, lit. b) din Legea nr. 190 din 8 mai 2003.

Reclamantul a precizat că nefiind de acord cu răspunsul enunțat, la 3 iulie 2017, a depus către Casa Națională de Asigurări Sociale, cerere prealabilă prin care a solicitat anularea răspunsului, recalcularea și achitarea diferenței dintre quantumurile alocațiilor prevăzute de legislație, din momentul acordării acestui drept, începând cu 1 mai 2006, precum și stabilirea pentru viitor a quantumului alocației respective. Prin răspunsul nr. B1205/17 din 11 iulie 2017, Casa Națională de Asigurări Sociale, l-a informat că temei legitim pentru a-i stabili reclamantului alocația nominală în quantum de 500 de lei pentru ordinul „Războiului pentru apărarea Patriei”, clasa a II-a, nu este.

Boris Berlinschi a susținut că are dreptul la alocația nominală în mărime de 500 de lei pentru ordinul specificat, reieșind din faptul că la 1 mai 2006, distincția de stat a fostei U.R.S.S. – ordinul „Războiul pentru Apărarea Patriei” a fost echivalată după importanță cu distincția de stat a Republicii Moldova, ordinul „Ștefan cel Mare”.

Prin încheierea protocolară din 28 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă cererea privind succesiunea în drepturi procesuale, fiind înlocuit Boris Berlinschi cu succesorul în drepturi Valeriu Berlinschi.

În urma concretizării cerințelor, Valeriu Berlinschi a solicitat anularea răspunsurilor nr. 1309 din 26 iunie 2017 și nr. B-1205/17 din 11 iulie 2017 și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite diferența alocației nominale lunare de stat pentru merite deosebite de stat din momentul acordării acestui drept, începând cu 26 mai 2006 până la data decesului lui Boris Berlinschi – xxxxx.

Prin hotărârea din 9 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă acțiunea depusă de Boris Berlinschi, succedat în drepturi de Valeriu Berlinschi. S-au recunoscut ca fiind ilegale răspunsurile Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nr. 1309 din 26 iunie 2017 și nr. B1205/17 din 11 iulie 2017. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite succesorului în drepturi procesuale Valeriu Berlinschi diferența alocației nominale lunare de stat pentru merite deosebite față de stat în conformitate cu art. 21 alin. (1) lit. b) și art. 22 alin. (11) din Legea cu privire la veterani nr. 190 din 8 mai 2003, din momentul

acordării acestui drept, începând cu 26 mai 2006 până la data decesului lui Boris Berlinschi, 24 noiembrie 2017.

Prin decizia din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Pentru a decide astfel, instanțele ierarhic inferioare au reținut că distincția de stat deținută de Boris Berlinschi îi permitea acestuia să beneficieze de alocație lunară în mărime de 500 de lei/lunar, pe când, organul de asigurări sociale îi achita lunar doar suma de 100 de lei/lunar.

Instanțele de judecată au notat că suma de bani ce urma a fi achitată lunar de Casa Națională de Asigurări Sociale cu titlu de alocație nominală de stat, urmează a fi inclusă în patrimoniul succesoral al defunctului Boris Berlinschi, care a trecut către succesorul acestuia în drepturi, Valeriu Berlinschi.

La data de 12 februarie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs a invocat că nu este de acord cu decizia contestată, deoarece instanța de apel a adoptat o decizie pripită, nefiind studiate actele normative în vigoare, care reglementează obiectul litigiului.

A mai menționat că este eronată concluzia privind admiterea înlocuirii reclamantului (decedat la xxxxx) cu succesorul în drepturi, or, dreptul la alocație nominală de stat este un drept personal și nu poate fi cedat total sau parțial, respectiv nu poate fi transmis unei terțe persoane.

Prin urmare, a opinat că instanța de apel la examinarea cauzei nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, precum și a aplicat eronat normele de drept material.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 11 noiembrie 2020, însă date privind notificarea dispozitivului deciziei la dosar nu există.

Totodată, decizia motivată din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 12 ianuarie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție nr. DS8000834757AS (f.d.161).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul nemotivat, prin intermediul oficiului poștal, la 9 decembrie 2020, iar la data de 12 februarie 2021 a depus motivarea recursului, în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul

condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Victor Burduh

Nicolae Craiu